

Domači glasovi

Štev. 223

Lienz, četrtek 24. oktobra 1946.

Leto 2.

PAPEŽ - OČITA - OBLASTNIKOM.

Dne 6. oktobra je sv. Oče v Castelrandolfu sprejel člame vrhovnega cerkvenega sodišča. Pri tej priliki je papež v svojem nagovoru omenil nekaj važnih dnevnih vprašanj, ki prav zdaj razburjajo duhove. Tistim, ki še vedno v duhu starega liberalizma preveč zaupajo razumu, zraven pa odklanjajo vse nadnaravno in razodeto, neprestano se sklicevaje na svobodo vesti in versko strpnost, je sv. Oče izrekel ta-le očitek:

"Kakor hitro pa taki ljudje pridejo na oblast, val le prevečkrat nimajo nobene bolj nujne stvari, kakor da sami začno žaliti vest drugih in katoliškemu delu naroda nalagajo težak jarem. To zlasti velja vprašanju, ki se tiče vzgoje in pa pravice, ki jih imajo starši pri vzgoji svojih otrok.

More iti se je v preteklih stoletjih res dočajalo, da je odporni akcija zoper verske prestopke in zločine zoper vero res kdaj prekoračila pravo mejo. Toda danes žloveška družba v teh zadevah kaže razmeroma veliko malomarnost. Čim bolj so odnosi med različnimi verami v istem narodu med seboj pomešani in zapleteni, toliko bolj bi si morala državna sodišča prizadevati, da bi varovala načelo strpnosti in svobodo vesti. Resnično obstoji politična, državljanska in socialna toleranca do pripadnikov drugih veraizpovedi, ki bi v danih okoliščinah tudi za katoličane bila moralna dolžnost.

NAMERAVAN - ATENTAT - NA - PAPEŽA?

Vatikan. Agencija "United Press" poroča: "V Rimu se je raznesla vznemirljiva govorica, da sta bila aretirana neka ženska in nek Jugoslovan v zvezi z atentatom na papeža. Vzrok tega atentata bi bil baje v tem, ker je bil Tito izobčen iz katoliške Cerkve. Od vatikanske uradne strani vse take trditve odločno zanikajo in pravijo, da so govorice o atentatu brez podlage. - Po dvomesečnem bivanju v svoji poletni rezidenci Castelrandolfo se je sv. Oče pretekli teden vrnil v Vatikan in se je že udeležil nedeljskih slovesnosti v cerkvi sv. Petra, ko je bila francoska redovnica Marija Terezija de Soubiran razglašena za blaženo."

Rim. O aretaciji Jugoslovanke, ki je osumljena, češ, da je pripravljala atentat na papeža, ugotavljajo, da so jo prijeli karabinjerji varnostne policije, ki je neposredno podrejena ministrskemu predsedniku, ne pa policijskemu ravnateljstvu. Govorice o atentatu karabinjerji sicer ne zanikajo, vendar o tej zadevi trdovratno molče. Policijsko ravnateljstvo, ki je bilo vprašano o tej zadevi, je odgovorilo, da ni pristojno. Visoka osebnost, ki ima ozke stike s krovci, ki zadevo preiskujejo, je baje rekla, da zarota ni veljala papežu kakor so spočetka sumili, marveč je bila namenjena zoper pravoslavnega škofa Paula Peličeva, ki je pribežal iz Rusije.

Dasí so govorice o atentatu na papeža hvala Bogu neutemeljene, vendar je žalostna značilnost v tem, da javnost tak atentat sploh smatra za možo.

ATOMSKA-BOMBA-BREZ PRAVEGA-UČINKA.

Ko sta padli prvi dve atomski bombi na Japonsko, je ves svet vztrepetal ob grozi zaradi njihovega učinka in razdejanja, ki sta ga napravili v nesrečnih mestih Hirošima in Navasaki. Zdelo se je, da učinek atomske bombe pomeni popolno uničenje vsega življenja tam, kamor pade, in upostošenje vsega, kar je človeški um zgradil. Zdaj pa poročajo, da so poskusi na tihomorskem otočju Bikini pokazali prave učinke atomskega bombardiranja. Agencija "Reuter" poroča o tem tako-le:

"Znanstveni izsledki poskusov z atomsko bombo na Bikinih so dokazali, da bi mogli vojaki v svojih zakloniščih ali celo v oklepnikih prenesti eksplozijo in vroče izžarevanje atomskih bomb ter nadaljevati boj, če tudi atomske bombe padale v njihovi bližini.

Tako je razglasil član preiskovalnega odbora za atomsko orožje in komandantov namestnik preskuševalnega moštva na Bikinih generalni major Mc Auliffe. V razgovoru s časnikarji je general dejal, da vojaki razmeroma dobro zavarovani zoper trenutno izžarevanje navadnih žarkov ali kasnejšo radio aktivnost, če so njihova zaklonišča dobro in primerno zrajena. Izkazalo se je celo, da so praktično ostali nepoškodovani oklepniki, topništvo in tudi drugo težko orožje, ki je bilo nameščeno na mestu eksplozije prvih poskusnih bomb. Celotako, kadar izžarevajoči žarki prederajo v notranjost oklepnika, se moštvo lahko še nekaj časa bori, in iztube med njim nastopijo šele kasneje. Lahka oprema kakor n. pr. lahki avtomobili "jeep", žarometi, oddajne postaje, so bili pa prizadeti. Tudi obleka, ki je ležala daleč od kraja eksplozije, je zgorela. Kaj redko pa se je zgodilo, da bi se bila vnela municija in eksplozirala. To se je zgodilo le, če je ležala odprta. Zelo odporni so bili gumijasti avtomobilski obroči, ki so ležali prav blizu eksplozijskega središča. Na živilih, ki so bila dobro zaprta, ni bilo mogoče opaziti nobenega učinka izžarevajočih žarkov. General Mc Auliffe je zaključil svoje pripovedovanje: " Iz vsega tega sledi, da je atomska bomba bolj strateško kakor pa taktično orožje.

KARDELJ PRAVI: „Ne podpisamo!“

Agencija "Reuter" poroča iz Beograda 21. okt. : "Podpredsednik jugosl. vlade Edvard Kardelj, ki se je bil z jugosl. delegacijo vrnil z mirovne konference v Parizu, je na velikanskem zborovanju v Ljubljani govoril:

"Z vsem povdankom pred vsem svetom naglašamo, da Jugoslavija ne bo podpisala nobene mirovne pogodbe, ki bi temeljila na sklepih pariške mirovne konference. Jugoslovanski narodi so z obžalovanjem ugotovili, da niso vsi naši zavezniki ostali zvesti svojim moralničnim obvezam in dolžnostim do Jugoslavije.

Nekateri izmed naših dosedanjih zaveznikov so se docela izneverili tistim načelom, ki so med vojsko bila skupna njim in nam. Tista skupna načela so zdaj zamenili z drugimi načeli, in sicer s tistimi, zoper katere smo se med vojsko skupno borili: to so načela imperializma!"

Tako se glasi Reuterjevo poročilo. Mednarodna agencija pa sporoča, da je ruski zunanji minister Molotov ob prhodu v New York dejal: "Prepričan sem, da bomo važna vprašanja uspešno rešili, da bomo z dobro voljo in odkritosrčno željo premarali vse težave ter tako dosegli obojestranski sporazum."

+ ŽUPNIK MIHA JENKO

Včeraj je iz slovenskega taborišča 9 v Senigalliji (Italija) prišlo nadvse žalostno poročilo, da je odšel večnost g. Miha J e n k o, župnik v Mostah v Ljubljani. Po skoro enoletnem trpljenju, ki ga je udano prenašal je izdihnil v Gospodu dne 12.t.m. Pokopali so ga dne 15. t.m.

Rajni gospod župnik, ki je drugi slovenski duhovnik, kateri je umrl v begunstvu, je bil blag mož in vnet delavec v Gospodovem vinogradu. Doma je bil z Brnkov v veliki cerkljanski fari na Gorenjskem. Kamor je prišel, je razširil dobro voljo, ki ga celo v težkih okolnostih in v bolezni ni zapustila. Njegovo delovanje je bilo goreče, povsod je vneto delal za Kristusovo kraljestvo. Najbolj je zaslovela njegova delavnost, ko je kot kamniški kaplan l. 1935 bil poslan v Moste, kjer je v 2 letih zgradil leženo cerkev in ustanovil farno sv.Družino. Njegova velika zasluga je, da se je ta del ljubljanskega mesta v kratkem razdobju duhovno tako preobrazil. Kot dober pridigar, organizator in dušni pastir je slovel in bil čislán povsod, kjer je deloval: kot kaplan v Vel.Laščah, v Trebnjem, v Kamniku in kot mestni župnik pri sv.Družini v Ljubljani.

Boj mu bodi bogat plačnik! Njegovim ožjim sorodnikom v tukajšnjem taborišču izrekamo svoje globoko sožalje ob izrubi dobrega brata, strica in svaka.

ATOMSKA ENERGIJA POGANJA LADJE.

Predsednik konference za gradnjo ladij v Angliji, sir Amos Ayre, je povedal, da še niso rešene tehnične podrobnosti, kako bi bilo mogoče uporabljati atomsko silo za pogon ladij, je pa povsem mogoče, da bo to vprašanje kmalu rešeno. Dejstvo, da 1 funt uranija da enako energijo kakor 1500 ton premoga, daje ladjedelstvu možnost razvoja, kakršnega si danes še misliti ne moremo.

Namesto težkih kotlov in kurilnih naprav, strojev, shramb za premog ali nafto, kar vse zahteva mnogo prostora, bi stopila malo prostora zahtevajoča plinska turbinska naprava, ki bi jo gonila plinska turbinska energija. Posledica tega bi bila brzina, ki jo za težke ladje danes še komaj slutimo. 300 m dolga ladja z atomsko energijo bi mogla doseči do 63 vozlov povprečne brzine (=116.5km na uro!)

= : =

ZAKAJ JE OMEJEN ZASEBNI-ŽELEZNIŠKI PROMET? Avstrijski kancler ing. Fiedl je na zborovanju v St.Pölten-u povedal, da je zdaj pred vsem treba voziti sladkorno peso in krompir. Poleg tega v Trstu čaka 30.000 ton URBRA-inega blaga na prevoz. Mnogo vagonov bo treba tudi za prevoz 300.000 ton premoga s Poljskega in 50.000 ton rjavega premoga s Češkoslovaškega. Zato je treba odpraviti zasebna zabavna potovanja po železnicah.

MAJHNA KUHINJA. V Ameriki, kjer je po zadnji vojni posebno velika stanovanjska stiska in kjer mora 71% povrnivših se vojakov iskati novo stanovanje, so prišli na posebno misel. Posebno skrb prizadevajo mladim zakoncem kuhinje, ki ob pomanjkanju prostora zavzamejo preveč prostora. Vsled tega so skonstruirali posebno "kuhinjo" ki zavzema samo 1 kvadratni meter prostora, pa vendar je v njej vse, kar mora biti v pravi kuhinji. Ta

liliputanska kuhinja je neke vrste omara, ki se lahko postavi v kot sobe ali pa vziđa v zid. V tej omari je grelna plošča (rešo) na 4 plamene, pečica, hladilnik, umivalnik, dve omarici za posodo in nekaj polic. Kuriti se more s plinom ali z elektriko ali pa z obema naenkrat. V omari je še dvigljiva mizica in priprava za rezanje mesa, zelenjave itd. Ta mala kuhinja, ki takorekoč ne zavzema nikakega prostora, je pri ameriških gospodinjah zelo priljubljena.

MOTORNKO KOLO BREZ ROPOTA.

V Parizu je zdaj razstava avtomobilov in motornih koles. V zadnji minuti so prispeli najmodernejši tipi angleških motornih koles. "Sunbeam Company" je zaradi po načrtih prof. Poppe-a novo motorno kolo, ki skoro brez ropotanja motorja doseže brzino 150 km na uro; pri tem pa porabi na 105 km vožnje samo 4 l bencina. Razumljivo, da povzročala elegantno kolo pri vseh obiskovalcih razstave največje zanimanje.

NAJSTAREJŠI ROMAN. Najstarejši roman na svetu je gotovo "Povest" o dveh bratih". Napisal ga je pred 3200 leti pisatelj Enama, dvorni knjižarnar pri egiptskem kralju Meremtah-u, verjetno pri onem faraonu, pod katerim so odšli Judje iz Egipta. Knjiža je bila napisana za razvedrilo kraljevemu sinu na 19 papirusovih listih s hieroglifskorekel, da je o tem šele zdaj sli-pisavo. Zanimivo in posebno za literarne zgodovinarje poučna knjiža je prišla pred 90 leti v roke neki Italijanki, ki pa jo je pozneje prodala britskemu muzeju v Londonu, kjer je še danes.

JEKLO DRAGOCENEJŠE KO ZLATO. Obdelovanje jekla se je v teku zadnjih desetletij stalno izboljševalo, s tem pa je tudi rastla njegova vrednost. Medtem, ko je med vojsko stal kilogram železne rude le 2 groša, je bil 1 kg jekla za brivske nožiče vreden že 126 šilingov, 1 kg jekla za škarje pa celo 230 šilingov. Naj-

dražje pa je jeklo, ki ga uporabljavajo za izdelovanje špiralnih vzmeti za naročne ure. 1 kg takih špiralnih vzmeti stane - recí in piši - 500.000 šilingov. Zato je visokovredno jeklo mnogo dražje od zlata, ker pred vojsko si mogel kupiti 1 kg zlata za 2500 šilingov.

.....
IŠČEM: Kje je Janko Zemljič, iz okolice Ljutomera (od Sv. Jurija ob Ščavnici), po poklicu kovač, njegova žena Rozalija in okoli 17 let stara hčerka Lojzka? Išče ga njegov zet Peter Rescov, ki je poročil njegovo hčerko Francko. Pojasnila pošljite uredništvu "Domačih glasov".
.....

NENNI JUGOSLAVIJI. Novi italijanski zunanji minister socialist Nenni je Molotovu sporočil, da bi se rad z njim sešel, da tako utrdita italijansko-rusko prijateljstvo. Tudi jugoslovanskemu zunanjemu ministru je Nenni brzojavil: "Najsi so po vojski in miru med našima dvema državama ustvarjeni odnosi še tako resni, nam to ne sme vzeti poruma, da ne bi nadaljevali svojih prizadevanj za dosego sporazuma."

STALIN NE PRIDE V AMERIKO. V Ameriki so se razširile govorice, da pride Stalin v Ameriko in da bo obiskal tudi Kanado. Glasnik ameriške vlade je na tiskovni konferenci izjavil, da v Washingtonu nič ne vedo. Trumanov tajnik pa je rekel, da je o tem šele zdaj slišal.

UKRAJINCI-RAZKROPLJENI PO VSEM SVETU. Prehajanje katoliških Ukrajincev se vedno bolj širi. Stotisoči Ukrajincev so razkropljeni na vse strani sveta. Nekaj jih je prišlo tudi v Palestino. V spomin na svoje bivanje v Sveti deželi so v erško-katoliški cerkvi v Jeruzalemu vziđali marmornato spominsko ploščo. Pod zlatim trikotnikom (ukrajinski narodni grb iz 9. stoletja) vtisnjen napis: "P očista Devica, mati naše dežele, izprosi pri svojem Sinu edinost in svobodo ukrajinskemu narodu."